

طراحی آموزشی

تألیف:

دکتر همت محمدیان

(دکترای تکنولوژی آموزشی عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی)

دکتر صدیقه صالحی

(دکترای تکنولوژی آموزشی)

سرشناسه:	محمدنژاد، همت، ۱۳۵۴
عنوان و نام پدیدآور:	طراحی آموزشی / تألیف همت محمدنژاد، صدیقه صالحی؛ ویراستار زینب حسین‌زاده، محمدصادق اسماعیلی‌فر.
مشخصات نشر:	قائم‌شهر: مهرالنبی، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری:	۱۵۳ ص. مصور، جدول، نمودار.
شابک:	978-600-7985-02-1 : ۱۷۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی:	فیا
یادداشت:	کتابنامه.
موضوع:	برنامه‌ریزی درسی
موضوع:	برنامه‌ریزی آموزشی
موضوع:	نظام‌های آموزشی - طرح و برنامه‌ریزی
شناسه جزوه:	صالحی، صدیقه، ۱۳۵۵.
شناسه افزوده:	حسین‌زاده، زینب، ۱۳۶۴.
شناسه افزوده:	اسماعیلی‌فر، محمدصادق، ۱۳۶۴، ویراستار.
رده‌بندی کنگره:	LB ۱۰۲۷/۴/م۳ ط ۴ ۱۳ ۴
رده‌بندی دیویی:	۳۰۰.۳۰۲۸
شماره کتابشناسی ملی:	۱۹۰۲

نام کتاب: طراحی آموزشی
 مؤلفان: دکتر همت محمدنژاد (عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد واحد سا) - دکتر صدیقه صالحی
 ویراستار: زینب حسین‌زاده - محمدصادق اسماعیلی‌فر
 صفحه آرای: صدیقه هادی‌نژاد
 ناشر: انتشارات مهرالنبی
 تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه
 نوبت چاپ: تابستان ۱۳۹۴
 قیمت: ۱۷۰۰۰۰ ریال
 شابک: ۱-۲-۷۹۸۵-۶۰۰-۹۷۸
 نشانی: انتشارات قائم‌شهر - خیابان شهید چمران - کوچه ولی عصر (عج) - پلاک ۲۰ - کد پستی ۴۷۶۵۹-۸۶۷۹۶
 شماره تماس: ۰۹۱۱۲۲۶۸۵۵۷
 شماره تماس مولف: ۰۹۱۱۲۵۴۰۲۶۸

ایمیل: Entesharat Mehronnabi@yahoo.com

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۸	پیشگفتار.....
۹	فصل اول: تاریخچه و کلیات
۱۱	تاریخچه طراحی آموزشی.....
۱۷	الگوهای طراحی آموزشی اولیه.....
۱۸	دهه ۱۹۶۰ رونق علاقه به رهیافت سیستمی.....
۱۹	دهه ۱۹۸۰: رشد اصلاح.....
۲۰	دهه ۱۹۹۰: تغییر دیدگاهها و عملیات.....
۲۲	کلیات طراحی آموزشی.....
۲۲	یادگیری.....
۲۳	آموزش.....
۲۴	طراحی آموزشی.....
۲۶	رویکردهای موجود در طراحی آموزشی.....
۳۰	قلمروی طراحی آموزشی.....
۳۱	موضوعات طراحی آموزشی.....
۳۲	الف) تجزیه و تحلیل ویژگی‌های فراگیر.....
۳۴	ب) بیان اهداف آموزشی.....
۴۰	ج) محتوا و سازمان‌دهی آن.....
۴۲	د) تجارب یادگیری.....
۴۴	ه) تعیین الگوهای آموزش و تدریس.....
۴۶	و) راهبردهای آموزشی.....
۵۱	ز) محیط، مواد و منابع.....
۵۸	ح) انتخاب رسانه و مواد.....

ط) ارزشیابی ۶۰

فصل دوم: الگوهای طراحی آموزشی ۶۳

الگوی عناصر سازمانی ۶۵

الگوی طراحی انگیزشی ۶۷

الگوی شرح و بسط رایگلوث ۷۳

الگوی یادگیری اکتشافی ۷۶

الگوی گانه ۸۲

الگوی چهار مؤلفه‌ای ۸۸

الگوی گرلان و ابای ۹۳

الگوی هانافین - پت ۹۹

الگوی کارآموزی شناختی ۱۰۰

الگوی ام. ام. اس ۱۰۵

الگوی پنج مرحله‌ای بایبی ۱۰۷

الگوی عمومی ۱۱۰

الگوی نمایش اجزا مریل ۱۱۳

الگوی آموزش معیاری ۱۱۷

الگوی دیک و کری ۱۱۸

الگوی کمپ ۱۲۳

الگوی اشور ۱۲۸

فصل سوم: طراحی آموزشی در عمل ۱۳۵

طرح درس روزانه بر اساس الگوی ام. ام. اس ۱۳۸

طرح درس روزانه بر اساس الگوی عمومی ۱۴۱

طرح درس روزانه بر اساس الگوی اشور ۱۴۳

فهرست اشکال

عنوان	صفحه
شکل ۱- نمودار الگوی عناصر سازمانی.....	۶۶
شکل ۲- نمودار الگوی گانیه.....	۸۷
شکل ۳- نمودار الگوی چهار مؤلفه‌ای.....	۹۲
شکل ۴- مدل مفهومی الگوی گمراخ و ایلاي.....	۹۸
شکل ۵- نمودار الگوی گمراخ و ایلاي.....	۹۸
شکل ۶- نمودار الگوی هانافین-پک.....	۱۰۰
شکل ۷- نمودار الگوی کارآموزی شناختی.....	۱۰۴
شکل ۸- نمودار الگوی ام. ام. ان.....	۱۰۷
شکل ۹- نمودار الگوی پیرمرزیه بی.....	۱۰۹
شکل ۱۰- نمودار الگوی عمومی.....	۱۱۲
شکل ۱۱- نمودار الگوی آموزش معیار.....	۱۱۸
شکل ۱۲- نمودار الگوی دیک و کری.....	۱۲۲
شکل ۱۳- نمودار الگوی کمپ.....	۱۲۷
شکل ۱۴- نمودار الگوی اشور.....	۱۳۳

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱- مراحل الگوی عناصر سازمانی.....	۶۷
جدول ۲- مراحل الگوی طراحی انگیزشی.....	۷۲
جدول ۳- مراحل الگوی موسسه توسعه آموزشی.....	۹۳
جدول ۴- مراحل الگوی ام. ام. اس.....	۱۰۶
جدول ۵- انواع ارائه از منظر مریل.....	۱۱۴
جدول ۶- مراحل الگوی کمپ.....	۱۲۶

پیشگفتار

اینکه باید در رسیدن به هر مقصدی نقشه‌ی مسیر آن مشخص باشد، بسیار واضح و بدیهی است. استفاده از طراحی آموزشی در کلاس درس نیز مصداق بارزی از رسیدن به اهداف آموزشی است. از آنجا که هر معلم دلسوزی برای آنکه فراگیران خود را به‌سوی اهداف و مسیر درست آموزشی هدایت کند نیازمند نقشه‌ای درست برای وصول اهداف است، درصدد آن برآمدیم که در کتاب حاضر خوانندگان محترم را با اصول، روش‌ها، فنون و الگوهای مختلف آموزشی آشنا کنیم تا آن‌ها نیز بتوانند در هدایت درست فراگیرانشان به اهداف موردنظر آموزشی، از آن بهره‌جویند.

این کتاب برای دانشجویان علوم تربیتی در دوره‌های مختلف کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکترا و همچنین علمای محترم کلیه مقاطع، طراحان آموزشی، کارشناسان آموزش در سازمان‌ها و مراکز مختلف آموزشی و هم‌کسانی که در امر آموزش دخیل‌اند و قصد دارند چارچوب طراحی آموزشی را فراگیرند، توصیه می‌شود.

این کتاب شامل سه بخش کلی است که هرکدام از مجموعه‌هایی دارند:

الف) کلیات که شامل دو بخش تاریخچه و تعاریف و مباحث مختلف طراحی آموزشی اعم از تعریف نیاز، اهداف آموزشی، مواد و رسانه‌های آموزشی، ارزشیابی، اهداف و روش‌های آموزشی و ... می‌شود.

ب) معرفی الگوهای آموزشی که انواع مختلف الگوهای آموزش اعم از اشور، عمومی، ام. ام. اس، الگوی طراحی گریلاخ والی و الگوهای آموزشی دیگر را شامل می‌شود.

ج) طراحی آموزشی در عمل که شامل چند طرح درس روزانه مبتنی بر الگوهای طراحی آموزشی و قابل استفاده برای معلمان است.

در این کتاب سعی شده مطالب با زبانی ساده و درخور فهم دانشجویان و معلمان تألیف و تدوین شود اما به سبب گستردگی مطالب، کتاب خالی از احتمال خطا و اشتباه نخواهد بود. لذا از خوانندگان محترم به‌ویژه اساتید، معلمان و دانشجویان انتظار می‌رود در صورت تمایل مؤلفین را از نظرات و پیشنهادهای خود بی‌بهره نگذارند.

دکتر همت محمدنژاد دکتر صدیقه صالحی